

Ny Bokin'i Daniela — Laharana Fito Ambin'ny Folo

Fifandraisana ara-paminaniana: Ny Sarivongam-bolamenan'i Nebokadneza sy ny Lalàn'ny Alahady

Jeff Pippenger
2023-12-12

Matetika no amantaran'i Rahavavy White ilay sariolona volamena teo amin'ny lemaka Dura ho ny lalàn'ny Alahady.

“Natsangana ny sabata sampy, tahaka ny nananganana ilay sariolona volamena teo amin'ny lemaka Dura. Ary tahaka an'i Nebokadneza, mpanjakan'i Babylona, izay namoaka didy fa izay rehetra tsy hiankohoka sy hivavaka amin'io sariolona io dia hovanoina, dia hisy koa fanambarana havoaka fa izay rehetra tsy hanaja ny andrim-panjakana Alahady dia hosazina amin'ny fampidirana am-ponja sy amin'ny fahafatesana. Koa voahitsakitsaka ny Sabatan'ny Tompo. Nefa ny Tompo dia efa nanambara hoe: ‘Loza ho an'izay mamoka didy tsy marina sy manoratra fahoriana izay efa voadidiny’ [Isaia 10:1]. [Zefania 1:14–18; 2:1–3, nalaina.]”
Manuscript Releases, boky faha-14, 91.

Amin'ity andalan-teny manokana ity, i Sister White dia manondro ny bokin'i Zefania, ary amin'ny fanaovany izany dia manampy amin'ny fifandraisana ara-paminaniana eo amin'ny Daniela toko faha-roa sy toko faha-telo izy. Zefania dia manambara fa ny vahoakan'Andriamanitra dia tsy maintsy miangona alohan'ny didy. Izy koa dia manondro hafatry ny trompetra, izay tandindon'ny hafatra fampitandremana tarihina manohitra ny tanàna (Fanjakana) sy ny tilikambo (Fiangonana). Izy dia manondro fiangonana, izay singan'ny “impito,” izay miseho rehefa atolotra ny vavaka ao amin'ny Levitikosy enina amby roapolo. Izy dia manondro “firenena tsy tiana,” sady manamafy mandrakariva ny fahatongavan'ny fitsarana mpanatanterak'Andriamanitra izay manomboka amin'ny lalàn'ny Alahady ary miakatra hatramin'ny Fiavian'i Kristy Fanindroany.

Izay mialoha ny didin'ny lalàna Alahady dia ny fananganana ny sarin'ilay bibidia. Ny fananganana ny sarin'ilay bibidia no fitsapana hita maso izay atrehan'ireo olon'Andriamanitra, izay efa nandalo teo aloha ny fitsapana momba ny sakafo. Alohan'ny didy, izay fahatelo (dia ny fitsapana farany manavaka), dia antsoina hiara-mivory ny olon'Andriamanitra, izay lazain'i Zefania ho “firenena tsy tiana.” Ny faminaniana voalohan'i Ezekiela no hafatra momba ny fanangonana, nefa tanteraka ihany izany ho an'ireo izay manaiky ny toe-pielezany ka mivavaka ny vavaka ao amin'ny Levitikosy toko faha-enina amby roapolo, tahaka izay nataon'i Daniela ao amin'ny toko fahasivy.

Antomotra ny andro lehibe an'i Jehovah, antomotra izy, sady mihafaingana dia mihafaingana, dia ny feon'ny andron'i Jehovah; any no hitomanian'ilay lehilahy mahery amin'ny fangidiana. Izany andro izany dia andro fahatezerana, andro fahoriana sy fangejana, andro fandravana sy fandringanana, andro maizina sy manjombona, andro rahona sy aizim-pito, andro fitsofana trompetra sy fanairana hamely ny tanàna mimanda sy ny tilikambo avo. Ary hampiditra

fahoriana amin'ny olona Aho, ka handeha tahaka ny jamba izy, satria efa nanota tamin'i Jehovah; ary ny rany hararaka tahaka ny vovoka, ary ny nofony tahaka ny tain-drendrika. Na ny volafotsiny na ny volamenany aza tsy hahavonjy azy amin'ny andron'ny fahatezeran'i Jehovah; fa ny tany rehetra ho levon'ny afon'ny fahasaro-piarony; fa hanao fandranganana tampoka tokoa amin'izay rehetra monina amin'ny tany Izy. Miangona ianareo, eny, miangona, ry firenena tsy tiana; dieny tsy mbola mivoaka ny didy, dieny tsy mbola mandalo tahaka ny akofa ny andro, dieny tsy mbola tonga aminareo ny firehetan'ny fahatezeran'i Jehovah, dieny tsy mbola tonga aminareo ny andro fahatezeran'i Jehovah. Mitadiava an'i Jehovah, ianareo rehetra malemy fanahy amin'ny tany, izay efa nanatanteraka ny fitsarany; tadiavo ny fahamarinana, tadiavo ny fahalemam-panahy; angamba hafenina ianareo amin'ny andron'ny fahatezeran'i Jehovah. Zefania 1:14-2:3.

Ny “lehila mahery” ao amin'ny Soratra Masina dia lehilahy manan-kery, ary i Gideona no voalohany resahina ho “lehila mahery”.

Ary tonga ny anjelin'i Jehovah ka nipetraka teo ambanin'ny hazo ôka izay tao Ofra, an'i Joasy Abiezrita; ary Gideona zanany dia namely vary teo anilan'ny famiazam-boaloboka mba hanafina izany amin'ny Midianita. Ary niseho taminy ny anjelin'i Jehovah ka nanao taminy hoe: Jehovah momba anao, ry lehilahy mahery fo. Ary hoy Gideona taminy: Indrisy, tompoko, raha Jehovah no momba anay, nahoana azy no nahazo anay izao rehetra izao? ary aiza avokoa ireo fahagagana rehetra nataony izay notantarain'ny razanay taminay hoe: Tsy Jehovah va no nampakatra antsika avy tany Egypta? fa ankehitriny dia efa nahafay anay Jehovah ka nanolotra anay ho eo an-tanan'ny Midianita. Ary Jehovah nijery azy ka nanao hoe: Mandehana amin'izao herinao izao, fa hamonjy ny Isiraely amin'ny tanan'ny Midianita ianao; tsy izaho va no naniraka anao? Ary hoy izy taminy: Indrisy, tompoko, inona no hamonjeko ny Isiraely? indro, ny fokoko no fadiranovana indrindra ao Manase, ary izaho no kely indrindra ao an-tranon'ny raiko. Ary hoy Jehovah taminy: Homba anao tokoa Aho, ka hamely ny Midianita toy ny olona iray ihany ianao. Mpitsara 6:11-16.

Ao amin'i Zefania, ilay lehilahy mahery, izay i Gideona koa, dia hiantsoantso mafy amin'ny fangidiany. Ny teny hoe “hiantsoantso” dia tandindon'ny Antsoantso amin'ny Mamatonalina amin'ny andro farany, ary ny teny hoe “fangidiana” dia maneho fahatezerana marina. Gideona, na ilay “lehilahy mahery” ao amin'i Zefania, dia tandindon'ny hafatry Elia izay manana andraikitra hampiseho amin'ny vahoakan'Andriamanitra ny fahotany, ary mazava ho azy, ny fahotan'ny razany.

Miantsoa mafy, aza mitsitsy; asandrato tahaka ny trompetra ny feonao, ary ambarao amin'ny oloko ny fandikan-dalany, ary amin'ny taranak'i Jakoba ny fahotany. Isaia 58:1.

Mifanaraka amin'ny iray amin'ny iray ny mpaminany rehetra amin'ny andro farany; koa ny hafatry ny trompetra ao amin'i Isaia dia ilay “fitarainana” an'ilay lehilahy mahery ao amin'i Zefania, izay i Gideona, ary izy rehetra dia samy manondro ilay iraka Elia sy ny asany amin'ny andro farany. Ao amin'i Isaia, ireto andininy manaraka ireto dia manondro ny fahotany ho fiheveran-tena mihoatra ny tokony ho izy, satria mino izy fa tena manompo sy mivavaka amin'ny Tompo tokoa.

Kanefa mitady Ahy isan'andro ihany izy, ary mankasitraka ny hahalala ny lalako, toy ny firenena izay nanao ny marina ka tsy nahafoy ny didin'Andriamaniny; manontany Ahy ny amin'ny fitsipiky ny rariny izy, ary finaritra manatona an'Andriamanitra. Isaia 58:2

Ny fitarainana mangidy ataon'ilay lehilahy mahery no hafatry ny Antso amin'ny Misasakalina, izay ahitana ny fanambarana fa ny 18 Jolay 2020 dia fahotana feno fireharehana natao tamin'i Jehovah ka tsy maintsy ibebahana sy ekena. Ny votoatiny fototra sy tena iorenan'ny hafatry ny Antso amin'ny Misasakalina dia ny fananganana ny sarin'ilay bibidia, ary ny fitsarana manaraka izay ampitondrain'ny Silamo amin'i Etazonia, ary avy eo amin'izao tontolo izao.

Rehefa tanteraka amin'ny faran'ny efitra an-tany efitra misy ny telo andro sy tapany ao amin'ny Apokalypsy iraika ambin'ny folo ny vavaka ao amin'ny Levitikosy enina amby roapolo, dia hosarahana ny sarobidy sy ny ratsy. Ny hendry sy ny adala dia na hanana ny diloilo volamena na tsy hanana izany, ary amin'izany fotoana izany dia ho tahaka ilay “olona iray” an'i Gideona izy ireo. Araka an'i Zefania, alohan'ny didy momba ny lalàn'ny Alahady, Gideona, izay Elia, izay Ezekiela, izay ilay lehilahy mahery, no hanolotra ny hafatry ny Fitarainan'ny Mamatonalina, miaraka amin'ny fahoriana mangidy ateraky ny fampisehoana amin'ny olon'Andriamanitra ny fahotany tamin'ny fandraisana anjara tamin'ny faminaniana ny 18 Jolay 2020, sy ny fiezahana tsy ara-drariny nataony hanamarina ny faminany rehefa tsy tanteraka tanteraka izany.

I Zefania dia manondro ny fanangonana ny olon'Andriamanitra hiara-mivory amin'ny andro farany, izay mialoha ny didy momba ny lalàna alahady. Io fanangonana hiara-mivory io koa dia asehon'ny faminaniana voalohan'i Ezekiela ao amin'ny toko fahafito amby telopolo.

Ka dia naminany araka izay nandidiana ahy aho; ary raha mbola naminany aho, indro, nisy feo sy horohoron-tany, ka nifampitambatra ny taolana, samy nanatona ny taolany avy. Ary nony nijery aho, indro, niakatra teo aminy ny hozatra sy ny nofo, ary norakofan'ny hoditra teo ivelany izy; nefa tsy nisy fofonaina tao aminy. Ezekiela 37:7, 8.

Ezekiela dia naminany tamin'ireo taolana maina izay nandry maty teny an-dalambe tao amin'ilay tanàna ao amin'ny Apokalypsy toko faha-iraika ambin'ny folo, izay nanomboana ny Tompontosika koa. Voalohany dia angonina miaraka izy ireo.

Ary ny fatin'izy roa lahy dia hiampatrampatra eny amin'ny lalamben'ilay tanàna lehibe, izay antsoina ara-panahy hoe Sodoma sy Egipta, sady teo koa no nanomboana ny Tompontosika tamin'ny hazo fijaliana. Ary ny avy amin'ny fokom-bahoaka sy ny firazanana sy ny fiteny ary ny firenena dia hibanjina ny fatin'izy roa lahy mandritra ny hateloana sy tapany, ary tsy havelany halevina any am-pasana ny fatin'izy roa lahy. Ary izay monina ambonin'ny tany dia hifaly noho ny aminy, ka hiravoravo sy hifanolotra fanomezana; satria ireo mpaminany roa ireo dia nampijaly izay monina ambonin'ny tany. Apokalypsy 11:8–10.

Voangona izy ireo rehefa manakaiky ny fiafaran'ny telo andro sy tapany. Ny telo andro sy tapany dia maneho ny fotoana fiandrasana ao amin'ny Matio toko faha-dimy amby roa-polo, nefa koa ny fanaparitahana amin'ny “impito” ao amin'ny Levitikosy enina amby roa-polo. Ireo izay voangona dia efa niely teo aloha, ary i Zefania no manondro azy ho “firenena tsy tiana.” Ny firenena tsy tiana dia ireo izay efa maty teny an-dalambe raha nifaly noho ny fatiny izao tontolo izao, nefa voangona

miaraka, ary avy eo tonga ilay firenena izay lasibatra ny fanafihan'ny herin'ny dragona amin'ny andro farany, izay manandratra ilay vehivavy janga avy any Tyro ho lohany.

Salamo na Tonon-kiran'i Asafa. Aza mangina Hianao, ry Andriamanitra ô; aza mitandro fihavanana, ary aza mipetra-potsiny, ry Andriamanitra ô. Fa, indro, mitabataba ny fahavalonao; ary izay mankahala Anao dia manandratra ny loha. Nanao tetika feno hafetsena hamely ny vahoakanao izy, ary niara-nisaina hamelezana ireo voafinao. Hoy izy: Avia, ka aoka horingantsika tsy ho firenena intsony izy, mba tsy hotsarovana intsony ny anaran'ny Isiraely. Fa niara-nihevitra tamin'ny firaisan-kevitra izy; miray tetika hanohitra Anao izy. Salamo 83:1–5.

Ny tanjon'izy ireo dia ny haka ny Isiraely ara-panahy amin'ny andro farany ka hanipy azy ao amin'ny lafaoro mirehitra an'i Nebokadnezara. Rehefa mandre voalohany ny “feon'i” Isaia ireo taolana maty, izay miantsoantso ny hafatry ny Antso Amin'ny Miasakalina, dia mbola ao an-efitry ny telo andro sy tapany ihany izy ireo. Avy eo dia tsy maintsy misafidy izy ireo na handray na handà ny Mpananatra izay nampanantenain'i Kristy fa halefany, sady mandresy lahatra azy ireo ny amin'ny fahotany tamin'ny 18 Jolay 2020.

Ampionòny, am pionòny ny oloko, hoy Andriamanitrareo. Mitenena amin'ny fon'i Jerosalema, ary miantsoa aminy mafy hoe: tapitra ny adiny, voavela ny helony; fa nandray indroa avy tamin'ny tanan'i Jehovah izy noho ny fahotany rehetra. Feon'izay miantso any an-efitra hoe: Amboary ny lalan'i Jehovah, ataovy mahitsy any an-tany efitra ny làlambe ho an'Andriamanitsika. Ny lohasaha rehetra hasandratra, ary ny tendrombohitra sy ny havoana rehetra haetry; ny miolakolaka hatao mahitsy, ary ny toerana mikitoantoana hatao tany lemaka; dia haseho ny voninahitr'i Jehovah, ary ny nofo rehetra hahita izany miaraka; fa ny vavan'i Jehovah no niteny izany. Isaia 40:1–5.

Ny andalan-teny izay mamantatra ny asan'ilay feo miantso any an-efitra dia ahitana fanazavana tena amin'ny antsipiriany. Ny hafany dia hiorina amin'ny fanambarana ny toetran'i Kristy, araka ny asehon'ny zava-misy fa haseho ny “voninahitra,” izay toetran'i Kristy. Ny Fanambaran'i Jesosy Kristy izay voavaha tombo-kase mialoha indrindra ny famaranana ny fotoam-pitsarana dia famahana tombo-kase ny toetran'i Kristy araka izay asehon'ilay singan'ny toetrany izay aseho ho Alfa sy Omega. Haseho koa fa ny toetrany dia “fahamarinana.”

Fanampim-panazavana iray hafa koa dia izao: rehefa manomboka miantsoantso ilay feo, dia mbola ao amin'ny efitra mandritra ny telo andro sy tapany ihany izy, satria miantso ao amin'ny efitra izy. Araka ny faminiana, rehefa manomboka ny asany izy, dia mbola maty eny an-dalana mamakivaky ny lohasahan'i Ezekiela ireo vavolombelona roa. Zava-misy voafaritry iray hafa koa dia izao: rehefa manomboka ny asany ilay feo, dia hahazo miditra amin'ilay hafatra izao tontolo izao manontolo. Fanamarihana iray hafa koa dia izao: omena ao anatin'ny vanim-potoanan'ny andro farany ilay hafatra, amin'ny fotoana anafafan'i Kristy ny fahotan'ireo efatra arivo amby efatra-polo sy iray hetsy, satria efa voavela ny helony. Ilay zava-misy mampalahelo izay aseho koa “andalana manaraka andalana,” dia ny hoe ireo ihany izay mahafeno ny fepetran'ny filazantsara no handray ny famelan-keloka izay tanterahina ao amin'izany tantara izany.

Ireo ihany no hamaly ny fitakiana mifandray amin'ny vavaky ny Levitikosy faha-enina amby roapolo no ho voafafa ny fahotany sy ny fahotan-drainy, fa izy ireo no efa nandray “avo roa heny noho ny fahotany rehetra.” Ny “tanana”-n'ny Tompo izay ampifandraisina amin'ny fahotan'izy ireo sy ny fahotan-drainy dia tandindon'ny fahadisoam-panantenana voalohany, izay nanambenan'ny Tompo ny fahadisoana iray tamin'ny tanany ka nahatonga ny fahadisoam-panantenana voalohany. Ao amin'ny tantaran'ny Millerita, ny tanany no nisakana ny olon'Andriamanitra tsy hahita fahamarinana iray nafenina. Ny tanany tao amin'izany tantara izany dia naneho ny fitondran'Andriamanitra avy amin'ny fahasoavany. Amin'ny andro farany, ny tanany kosa dia maneho ny fandavan'ny olon'Andriamanitra fahamarinana iray nambaran'Andriamanitra, ary amin'izany ny tanany dia maneho ny fitsarany masina.

Amin'ny feon'ny faminanian'i Ezekiela voalohany dia mivondrona ny maty ka voaforona, nefa mbola tsy mitsangana ho tafika lehibe. Ny faminania faharoa ao amin'ny toko fahafito amby telopolo ao amin'i Ezekiela no manatanteraka izany, amin'ny fitondrana ny fofonaina izay avy amin'ny rivotra efatra.

Dia hoy Izy tamiko hoe: Maminania amin'ny rivotra, maminania, ry zanak'olona, ka lazao amin'ny rivotra hoe: Izao no lazain'i Jehovah Tompo; Avia avy amin'ny rivotra efatra, ry fofonaina, ka tsofy ireo voavono ireo, mba ho velona izy. Dia naminany aho araka izay nandidiany ahy, ka niditra tao aminy ny fofonaina, dia velona izy ka nitsangana teo amin'ny tongony, dia tafika lehibe indrindra. Dia hoy Izy tamiko: Ry zanak'olona, ireto taolana ireto dia ny taranak'Israely rehetra; indro, hoy izy: Maina ny taolanay, ary very ny fanantenanay; tapaka tsy ho isan'ny velona izahay. Koa maminania, ka lazao aminy hoe: Izao no lazain'i Jehovah Tompo; Indro, ry oloko, hovohako ny fasanareo ka hampiakatra anareo hivoaka avy ao amin'ny fasanareo Aho, ary hoentiko ho any amin'ny tanin'ny Isiraely ianareo. Dia ho fantatrareo fa Izaho no Jehovah, raha vohavohako ny fasanareo, ry oloko, ka ampakariko hivoaka avy ao amin'ny fasanareo ianareo; ary hataoko ao anatinareo ny Fanahiko, dia ho velona ianareo, ary hapeitrako amin'ny taninareo ianareo; dia ho fantatrareo fa Izaho Jehovah no nilaza izany sy nahatanteraka izany, hoy Jehovah. Ezekiela 37:9–14.

Io fofonain'ny faminanian'i Ezekiela io no hafatry ny fanisiana tombo-kase, fa avy amin'ny rivotra efatra izany.

Ary rehefa afaka izany zavatra izany, dia nahita anjely efatra nitsangana teo amin'ny vazan-tany efatra aho, nihazona ny rivotra efatra tamin'ny tany, mba tsy hisian'ny rivotra hitsoka amin'ny tany, na amin'ny ranomasina, na amin'ny hazo akory aza. Ary nahita anjely iray koa aho niakatra avy any atsinanana, nanana ny tombo-kasen'Andriamanitra velona; ary niantso tamin'ny feo mahery tamin'ireo anjely efatra izy, dia ireo izay nomena hanimba ny tany sy ny ranomasina, nanao hoe: Aza manimba ny tany, na ny ranomasina, na ny hazo, mandra-panisy tombo-kase anay ny mpanompon'Andriamanitsika eo amin'ny handriny. Apokalypsy 7:1–3.

Ny rivotra efatra dia mitsangana avy any atsinanana, ary ara-paminaniana, ny finoana silamo dia sady “ny rivotra avy any atsinanana” no “ny zanaky ny atsinanana.” Ny “fofonaina” ao amin'i Ezekiela, izay manova ireo tena efa voaforona ho tonga “tafika lehibe sady mahery indrindra,” dia

ilay hafatra izay manisy tombo-kase ireo iray alina sy efatra arivo amby efatra alina. Ny hafatry ny fanisiana tombo-kase ao amin'ny Apokalypsy toko fahafito dia mipoitra avy any atsinanana. Izany hafatra izany no hafatry ny Antso Mamatonalina, ary i Zefania no manondro azy ho feon-trômpetra “fanairana hiadiana amin'ny tanàna mimanda sy amin'ny tilikambo avo.”

Ny tilikambo dia tandindon'ny fiangonana.

“Sa ilay fanoharana, ny tompon-trano dia naneho an'Andriamanitra, ny tanim-boaloboka kosa ny firenena jiosy, ary ny fefy dia ny lalàna masina izay fiarovana ho azy. Ny tilikambo dia tandindon'ny tempoly.” *The Desire of Ages*, 597.

Ny tanàna iray dia fanjakana iray ao amin'ny faminaniana ara-Baiboly. Ny fahefana papaly dia “Babylona,” “ilay tanàna lehibe.” Frantsa ary avy eo i Etazonia dia “ilay tanàna lehibe,” an'i “Sodoma sy Egipta.” Jerosalema no “tanàna lehibe,” izay midina avy any an-danitra. Ny hafatr'i Zefania dia manohitra ny tanàna sy ny tilikambo, na manohitra ny firaisan'ny fiangonana sy ny fanjakana, izay araka ny famaritana dia sarin'ilay bibidia. Izany no hafatra “miafina” ao amin'ny Daniela toko faharoa.

Talohan'ny didy momba ny lalàn'ny Alahady indrindra, izany hoe ilay fitsapana momba ny sarivongana volamenan'i Nebokadnezara ao amin'ny Daniela toko fahatelo, dia mifoha ireo faty ka ovàna ho tafika mahery mba hanambara ny hafatra izay mamantatra sy manohitra ny fiforonan'ny firaisan'ny fiangonana sy ny fanjakana, sady koa mamantatra fa ny Silamo no fitaovan'ny fitondran'Andriamanitra izay ampiasainy hanatanterahana ny fitsarany amin'ireo izay mampihatra ny fanompoam-pivavahana amin'ny Alahady, tahaka izay nataony tamin'ny tantara lasa. Io hafatra io dia manambara fa rehefa tafapetraka tanteraka ny sary, ka mampihatra ny mariky ny bibidia, dia hotanterahina ny fitsarana.

Tsy misy filazana mivantana ao amin'ny Daniela toko fahatelo momba ny sarin'ilay bibidia izay mitarika ho amin'ny lalàn'ny Alahady sy tonga amin'ny fahatanterahany ao, nefa tsy mety hisy hafatra fahatelo raha tsy misy hafatra voalohany sy faharoa, satria ny Daniela toko faharoa dia tsy maintsy ampidirina ao amin'ny fanambarana ny fahamarinana aseho ao amin'ny Daniela toko fahatelo. Ny “zava-miafina” momba ny nofin'ny sariolona ao amin'ny toko faharoa dia manondro ny vahoakan'Andriamanitra izay tonga hahafantatra ny lanjan'ny aina sy ny fahafatesana ao amin'ny sarin'ilay bibidia nataon'i Nebokadnezara.

Ny lojika nohamasinina dia mitaky fa rehefa nanapa-kevitra i Nebokadnezara fa hanao lanonam-panokanana ho an'ilay sampiny volamena izy, dia tsy maintsy naorina aloha ilay sampy, ary tsy maintsy nanao fanazaran-tena ny mpitendry zavamananeno momba ny mozika hotendreny amin'ilay lanonana. Tsy maintsy nisy fanomanana mialoha ny fanorenana nitranga nandritra ny fotoana iray, niaraka tamin'ny fandavahana, ny fototra napetraka, ny tohatra fanorenana, ary ny mpiasa nifamezivezy, ary izany fanomanana izany no namolavola ny sarin'ny nofin'i Nebokadnezara; nefa ny fireharehan'i Nebokadnezara no nanapa-kevitra hanao sarin'ny bibidia iray monja, fa tsy ny fanjakana rehetra ao amin'ny faminanian'ny Baiboly. Ny fanorenana izany sary izany no fitsapana izay tsy maintsy lalovan'ny vahoakan'Andriamanitra alohan'ny hifaranan'ny fotoam-pahasoavana, ary alohan'ny hanisiana tombo-kase azy, alohan'ny

hitendren'ny mozika.

Ny lojika nohamasinina dia mampahafantatra koa fa i Shadraka sy Mesaka ary Abednego dia tsy izy ireo ihany no andevo Hebreo nahita mialoha ny fiomanana natao ho amin'ny fanokanana ny sarivongana volamena. Izy ireo fotsiny no hany Hebreo izay nahatakatra ny hevi-dalina sy ny vokatr'ireo fiomanana ireo ho fampitandremana mahakasika aina sy fahafatesana, ka nanao ny fiomanany manokana ho an'ny krizy ho avy.

Ao amin'ilay andalan-teny nosoratan'i Sister White eo am-piandohan'ity lahatsoratra ity, dia tsy vitan'ny hoe ampifandraisiny amin'ny sarin-kazon'i Nebokadnezzara sy ny lalàna alahady ny didin'i Zefaniah, fa amantariny koa ny didy tsy marina ao amin'i Isaia.

Loza ho an'izay mamoka didy tsy marina sy manoratra fampahoriana izay nofaritany; mba hampivily ny mahantra tsy hahazo fitsarana, sy hanaisotra ny rariny amin'ny ory amin'ny oloko, mba ho rembiny ny mpitondratena ary mba handrobany ny kamboty! Ary inona no hataonareo amin'ny andro famangian'Andriamanitra sy amin'ny fandravana izay ho avy avy lavitra? Iza no handosiranareo hitadiavana famonjena? Ary aiza no hamelanareo ny voninahitrareo? Isaia 10:1–3.

Ang “di-matuwid na utos” ni Isaias ay ang kautusan ukol sa Linggo, at ito ang “araw ng pagdalaw” at “kapahamakan” para sa Estados Unidos, sapagkat ang “pambansang pagtalikod” ay sinusundan ng “pambansang pagguho.” Ayon kay Isaias, sa panahon ng kautusan ukol sa Linggo, na siya ring ginintuang larawan ni Nabucodonosor, ang “kapahamakan” ay “magmumula sa malayo.”

Tsarovy izao, ka aseho fa lehilahy ianareo; avereno ao an-tsaina indray izany, ry mpandika lalàna. Tsarovy ny zavatra taloha hatramin'ny fahagola; fa Izaho no Andriamanitra, ary tsy misy hafa; Izaho no Andriamanitra, ary tsy misy tahaka Ahy, Izay manambara ny farany hatramin'ny voalohany, sy milaza hatramin'ny andro fahiny ny zavatra izay tsy mbola natao, manao hoe: Hahajanona ny fisainako, ary hataoko izay sitrako rehetra; miantso vorona mpiremby avy any atsinanana Aho, dia lehilahy izay manatanteraka ny fisainako avy any amin'ny tany lavitra; eny, efa niteny Aho, ka hotanterahiko koa izany; efa nikasa Aho, ka hataoko koa izany. Mihainoa Ahy, ianareo mafy fo, izay lavitry ny fahamarinana; ampanakaikiko ny fahamarinanako: tsy ho lavitra izany, ary tsy hitaredretra ny famonjeko; ary hapetrako ao Ziona ny famonjena ho an'ny Isiraely voninahitro. Isaia 46:8–13.

Apetak'i Isaia eo amin'ny faran'ny andro fiandrasana ity andalan-teny ity, satria amin'izany ny “famonjeny” dia tsy “hahemotra” intsony. Eo amin'ny faran'ireo andro telo sy tapany ao amin'ny Apokalypsy toko faha-iraka ambin'ny folo izany. Ny faran'ny andro fiandrasana dia voamariky ny fahatongavan'ny hafatry ny Antso amin'ny Misasakalina, rehefa mitsangana ny tafika lehibe ao amin'i Ezekiela. Rehefa mitsangana izy ireo, dia asandratra ho faneva ao amin'ny Apokalypsy toko faha-iraka ambin'ny folo.

Ary rehefa afaka hateloana sy tapany, dia niditra tao aminy ny Fanahin'aina avy amin'Andriamanitra, ka nijoro tamin'ny tongony izy; ary fahatahorana lehibe no nahazo izay nahita azy. Ary nandre feo lehibe avy tany an-danitra izy nanao taminy hoe: Miakara atỳ. Dia niakatra ho any an-danitra tamin'ny rahona izy; ary nijery azy ny fahavalony. Ary tamin'izany

ora izany indrindra dia nisy horohoron-tany lehibe, ka lavo ny ampahafolon'ny tanàna, ary olona fito arivo no matin'ny horohoron-tany; ary ny sisa dia raiki-tahotra ka nanome voninahitra an'Andriamanitry ny lanitra. Lasa ny loza faharoa; ary, indro, avy faingana ny loza fahatelo. Apokalypsy 11:11–14.

Ny vavolombelona roa ao amin'ny Apokalypsy toka fahiraika ambin'ny folo dia miakatra any an-danitra ho faneva, amin'io ora io ihany amin'ny horohoron-tany, izay ilay lalàn'ny Alahady. Amin'izany fotoana izany, na araka ny filazan'i Jaona hoe: “amin'izany ora izany,” araka an'i Isaia toka faha-enina amby efapolo, dia antsoin'Andriamanitra “ilay lehilahy” izay manatanteraka ny saina kasainy, sady izy ihany koa no “vorona mpihaza avy any atsinanana”. Ilay vorona mpihaza, dia “ilay lehilahy” ampiasain'Andriamanitra hanatanteraka ny saina kasainy, dia avy any “amin'ny tany lavitra”. Ao amin'ny Isaia toka fahafolo, amin'ny fotoanan'ilay “didy tsy marina” izay ilay lalàn'ny Alahady, ny “fandravana” an'i Etazonia dia avy any “lavitra”. Ny “atsinanana” dia tandindon'ny Silamo, fa ao amin'ny faminaniana dia samy “zanaky ny atsinanana” izy ireo, ary koa “rivotra avy any atsinanana”. Ny “vorona” ao amin'ny faminaniana dia fivavahana, araka ny anehoana an'i Babylona ho tranom-borona feno vorona maloto sy mahatevina. Ilay “vorona mpihaza” izay avy amin'ny tany lavitra any atsinanana dia ny fivavahana silamo.

Ary niantso tamin'ny feo mahery izy ka nanao hoe: Rava, rava Babylona lehibe, ka efa tonga fonenan'ny demonia sy fiarovana mafy ho an'ny fanahy maloto rehetra ary tranom-borona ho an'ny vorona maloto sy mahatsiravina rehetra. Apokalypsy 18:2.

Ny firaisana telo sosona amin'i Babilona maoderina dia maneho endri-pitondrana telo, ary koa endri-pivavahana telo. Ny fivavahan'ny Firenena Mikambana dia spiritisma, ny fivavahan'i Etazonia dia Protestantisma nihemotra tamin'ny finoana, ary ny fivavahan'ny papa dia Katolisisma. Ireo firehana ara-pivavahana rehetra ireo indraindray dia aseho an'ohatra ho vehivavy, nefa koa ho vorona. Ny hery ara-pivavahana sy ara-politikan'ny Firenena Mikambana, miaraka amin'i Etazonia amin'ny maha-mpanjaka lehibe indrindra azy, no mametraka ny fitondran'ny papa eo ambonin'ny seza fiandrianan'ny tany. Ao amin'ny bokin'i Zakaria, dia vorona roa no mampiorina ny papa, izay tondroin'ny apostoly Paoly ho ilay “ratsy fanahy” ao amin'ny Tesaloniana faharoa.

Dia ilay anjely izay niresaka tamiko nivoaka ka nanao tamiko hoe: Asandrato ankehitriny ny masonao, ka jereo izay zavatra mivoaka iny. Ary hoy izaho: Inona izany? Dia hoy izy: Ity no efa izay mivoaka. Hoy koa izy: Ity no endrik'izy ireo manerana ny tany rehetra. Ary, indro, nisy talenta firaka nakarina; ary ity no vehivavy mipetraka eo afovoan'ny efa. Dia hoy izy: Ity no faharatsiana. Ary natsipiny teo afovoan'ny efa izy; ary natsipiny teo amin'ny vavany ny vato firaka. Dia nanandratra ny masoko aho ka nijery, ary, indro, nisy vehivavy roa nivoaka, ary ny rivotra no tao amin'ny elany; fa nanana elatra tahaka ny elatry ny vanobe izy; ary nasandrany teo anelanelan'ny tany sy ny lanitra ny efa. Dia hoy izaho tamin'ilay anjely izay niresaka tamiko: Ho aiza no itondran'ireto ny efa? Ary hoy izy tamiko: Hanorina trano ho azy any amin'ny tany Sinara; ary haorina mafy izany ka hapetraka any ambonin'ny faladiany. Zakaria 5:5–11.

Ny efaha dia harona ampiasaina ho amin'ny famarana. Ireo vehivavy roa izay mametraka ny efaha, na ilay harona izay ipetrahan'ny fahefam-papaly eo afovoany, dia fiangonana roa. Fivavahana roa no hitondra ilay fivavahana izay faritan'ny Baiboly ho “ilay ratsy fanahy” ka hanorina trano ho azy any amin'ny tanin'i Sinara. Sinara dia anarana hafa iantsoana an'i Babylona, ary ny fiangonana katolika no Babylona lehibe amin'ny andro farany.

Ireo vehivavy roa izay “manorina” an'ilay vehivavy ratsy fanahy ao Babylona dia manana “rivotra eo amin'ny elany.” Ireo vehivavy ireo koa dia vorona, satria manana “elatra” izy; ary ny fanamarinany ny fametrahany an'ilay vehivavy dia ny “rivotra” avy amin'ny Silamo, satria ny Silamo no mampiray ny tanan'ny olona rehetra. Ilay vehivavy asandratra dia voafandrika tao anatin'ny efaha hatramin'ny ratra nahafaty azy tamin'ny 1798, satria nisy vato firaka napetraka teo ambonin'ny vavan'ilay efaha izay nitoerany. Fa rehefa manomboka ny mozikan'ny fombam-pivavahan'i Nebokadnezara, dia esorin'ireo vehivavy roa, dia ny Protestantisma nihemotra sy ny Spiritisma, ilay vato firaka, ka asandratrany ny loha fahavalo, izay avy amin'ny fito.

«Rehefa manakaiky ny krizy farany isika, dia zava-dehibe indrindra ny hisian'ny firindrana sy ny firaisan-tsaina eo amin'ireo fiasan'ny Tompo. Feno tafio-drivotra sy ady ary fifandirana izao tontolo izao. Kanefa eo ambanin'ny loha iray—dia ny fahefana papaly—ny olona dia hiray mba hanohitra an'Andriamanitra ao amin'ny tenan'ireo vavolombelony. Io firaisana io dia ampifatoran'ilay mpivadi-pinoana lehibe. Raha mitady hampiray ny solontenany izy amin'ny ady atao amin'ny fahamarinana, dia hiasa koa izy hampizara sy hampihahaka ireo mpiaro izany. Ny fialonana, ny fiahiahiana ratsy, ny fifampilazana ratsy, dia tarihin'ny mba hiteraka fifandirana sy fisaratsarahana.» Testimonies, volume 7, 182.

Ny firaisana telo sosona dia manandratra ny fahefana papaly ho lohany, satria mikendry ny handringana ilay firenena tsy tiana izy ireo.

Fa, indro, ny fahavalonao mitabataba; ary izay mankahala Anao nanandratra ny lohany. Nanao tetika feno hafetsena hamely ny vahoakanao izy, ary niara-nihevitra hamely ireo voatafinao. Hoy izy: Avia, ka aoka hofongorantsika tsy ho firenena intsony izy, mba tsy hotsarovana intsony ny anaran'i Isiraely. Salamo 83:2–4.

Ny vorona dia fivavahana, ary ny “vorona mpihaza avy any atsinanana” izay antsoin'Andriamanitra amin'ilay “ora” amin'ny lalàn'ny Alahady, rehefa torina ny hafatry ny Fitarainan'ny Mamatonalina, dia ny Silamo. Izany no antony amin'ilay ora indrindra iakaran'ny maty natsangana ho any an-danitra ho toy ny famantarana, no ahatongavan'ny “loza fahatelo” an'ny Silamo haingana. Izany no antony ilazan'i Isaia ao amin'ny andininy voalohany amin'ny toko fahafolo hoe: “Loza” ho an'izay mamoaka didy tsy marina. Ny “Loza” ao amin'ny Apokalypsy dia ny Silamo, ary ny Silamo no fitsarana avy amin'ny fitondran'Andriamanitra, na fitaovana, na tehina (Isaia 10:5) izay ampiasain'Andriamanitra hanasaziana an'i Etazonia noho ny fanerena ny fanompoam-pivavahana amin'ny Alahady.

Ao amin'ny Isaia toko faha-enina amby efapolo dia ambara fa ilay “vorona mpiiremby avy any atsinanana” no “ilay lehilahy manatanteraka ny fisainako.” Io “lehilahy” io dia ny Islam, ary

lazaina ho “avy any amin’ny tany lavitra” izy, satria Andriamanitra dia “nikasa” hitsara an’i Etazonia, ary aorian’izany izao tontolo izao, noho ny fampiharana an-tery ny Alahady, tahaka ny nataony tamin’ny andro fahiny tamin’i Roma jentilisa sy ireo trompetra efatra voalohany, ary avy eo tamin’i Roma papa tamin’ny trompetra “Loza” fahadimy sy fahenina. Ny fikasan’Andriamanitra ao amin’ny Isaia toko faha-enina amby efapolo dia ny hiantso ilay “vorona mpiiremby avy any atsinanana,” ary Izy dia mampahafantatra ny olony izay maniry hahatakatra ny fisainany sy ny fikasany hoe: “Tsarovy ny zavatra taloha hatramin’ny fahagola; fa Izaho no Andriamanitra, ary tsy misy hafa; Izaho no Andriamanitra, ary tsy misy tahaka Ahy, manambara ny farany hatramin’ny voalohany, ary hatramin’ny andro fahiny ny zavatra izay tsy mbola natao, manao hoe: Ny fisainako haharitra, ary hotanterahiko izay sitrako rehetra.”

Ao amin’ny andininy fahatelo ao amin’ny Isaia toko faha-folo, dia mirakitra fanontaniana lehibe telo i Isaia:

Ary inona no hataonareo amin’ny andro famangiana sy amin’ny fandranganana izay ho avy avy any lavitra? Hianareo handositra ho any amin’iza no hitady famonjena? Ary aiza no hametrahanareo ny voninahitrareo? Isaia 10:3.

Ny fanontaniana farany dia manambara fa ny tany be voninahitra dia very ny voninahiny noho ny didy tsy marina. Ny voninahitr’i Etazonia dia ny Lalàm-panorenana, izay nofoanana tanteraka amin’ny lalàna alahady.

“Ary ny Lalàm-panorenana dia miantoka ho an’ny vahoaka ny zo hitondra tena, ka manome fa ireo solontena nofidian’ny safidim-bahoaka no hamolavola sy hampihatra ny lalàna. Nomena koa ny fahalalahan’ny finoana ara-pivavahana, ka navela ny olona tsirairay hivavaka amin’Andriamanitra araka izay baikon’ny feon’ny fieritreretany. Ny Repoblikanisma sy ny Protestantisma no tonga foto-kevitra iorenan’ny firenena. Ireo foto-kevitra ireo no tsiambaratelon’ny heriny sy ny fanambinany.” The Great Controversy, 441.

Ny Lalàm-panorenana no mamantatra ny voninahitra izay avela ao amin’ny vovoka amin’ny lalàna Alahady.

“Rehefa ny firenena izay efa niasan’Andriamanitra tamin’ny fomba mahagaga toy izany, ary izay efa novelariny ny ampingan’ny Tsitoha ho fiarovana azy, no mandao ny foto-kevitra protestanta, ka amin’ny alalan’ny mpanao lalàny no manome vahana sy fanohanana ny Romanisma amin’ny famerana ny fahafahana ara-pivavahana, dia hiasa amin’ny heriny manokana Andriamanitra ho an’ny olony izay mahatoky. Haseho ny jadon’i Roma, nefa Kristy no fialofantsika.” Testimonies to Ministers, 206.

Amin’ny “didy tsy marina” ao amin’i Isaia, izay lalàn’ny Alahady, dia lasa ny voninahitr’i Etazonia, ary avy hatrany izany no mamaly ny fanontaniana faharoa ao amin’i Isaia, raha mandositra ara-paminaniana mankany amin’ny Firenena Mikambana izy, dia ny fiombonan’ny mpanjaka folo ao amin’ny Apokalypsy toko fahafito ambin’ny folo, mba hitady fanampiana hiatrehana ny fanafihan’ny finoana silamo amin’ilay “Loza” fahatelo. Ny voalohany amin’ireo fanontaniana telo dia manondro ny toe-javatra iorenan’ny fandravana ateraky ny lalàn’ny Alahady, izay mahatonga an’i Etazonia hanomboka ny asa manaraka ataony amin’ny fanerena izao tontolo

izao manontolo hanaiky ny fitambaran'ny fiangonana sy ny fanjakana, araka ny asehon'ny fampiraisana ny Firenena Mikambana sy ny Fiangonana Katolika, ary ny papa no mifehy izany fifandraisana tsy masina izany. Antsoiny hoe “andro famangian'Andriamanitra” izany fandravana izany. Ireo zava-misy ara-paminaniana rehetra ireo dia mifandrindra amin'ny fotoam-panokanana nataon'i Nebokadnezara ho an'ny sariolona volamena.

Hotohizintsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ny toko fahatelo ao amin'i Daniela.

“Eo amin'ny tantaran'i Nebokadnezara sy Belsazara no itenenan'Andriamanitra amin'ny olona ankehitriny. Ny fanamelohana izay hihatra amin'ny mponina ambonin'ny tany amin'izao andro izao dia noho ny fandavany ny mazava. Ny fanamelohana antsika amin'ny fitsarana dia tsy ho vokatry ny hoe niaina tao anatin'ny fahadisoana isika, fa noho ny tsy firaharahantsika ireo fotoana natolotry ny Lanitra mba hahitana ny fahamarinana. Eo an-tanan'ny olona rehetra ny fitaovana hahatonga azy hahalala tsara ny fahamarinana; nefa, tahaka ilay mpanjaka mpanaram-po sy tia tena, dia omentsika saina bebe kokoa ny zavatra mampifaly ny sofina sy mahafinaritra ny maso ary manome fahafaham-po ny lelantsika, noho ny zavatra izay mampanan-karena ny saina, dia ireo harena avy amin'Andriamanitra, dia ny fahamarinana. Amin'ny alalan'ny fahamarinana no ahafahantsika mamaly ilay fanontaniana lehibe hoe: ‘Inona no tsy maintsy hataoko mba hovanjena aho?’” Bible Echo, 17 Septambra 1894.